

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ АУСТРАЛИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
О СОЦИЈАЛНОЈ СИГУРНОСТИ

Аустралија и Република Србија (у даљем тексту: „стране уговорнице“), у намери да ојачају постојеће пријатељске односе између две земље и са жељом да уредe односе у погледу давања и обухвата у области социјалне сигурности, сагласиле су се о следећем:

ДЕО I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. Дефиниције

(1) У овом споразуму, осим ако контекст не захтева другачије:

1. „давање“ значи, у односу на страну уговорницу, давање, пензију или накнаду предвиђену правним прописима те стране уговорнице и укључује сваки додатни износ, повећање или додатак који се исплаћује уз то давање, пензију или додатак према правним прописима те стране уговорнице, али у односу на Аустралију не укључује давање, исплату или право у складу са законом о гарантованим доприносима за пензијски фонд;

2. „надлежни орган“ значи, у односу на Аустралију, секретар министарства Комонвелта надлежан за правне прописе из члана 2. став 1. тачка 1. овог споразума, изузев у односу на примену Дела II овог споразума (укључујући и друге делове овог споразума уколико утичу на примену тог дела) у којем је то Повереник за порез или његов овлашћени представник; а у односу на Републику Србију, министарство надлежно за примену правних прописа из члана 2. став 1. тачка 2. овог споразума;

3. „надлежни носилац“ значи у односу на Аустралију, институцију или агенцију чији је задатак да спроводи правне прописе који се примењују; а у односу на Републику Србију, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање;

4. „Влада“ у односу на члан 8. став 2. овог споразума укључује, у односу на Аустралију, политички подсектор локалне власти Аустралије;

5. „правни прописи“ значе у односу на Аустралију, законе наведене у члану 2. став 1. тачка 1.1. овог споразума, осим оних који се односе на примену Дела II овог споразума (укључујући друге делове овог споразума уколико утичу на примену тог дела) у ком случају означава законе наведене у члану 2. став 1. тачка 1.2. овог споразума; а у односу на Републику Србију, законе, подзаконска акта и статуте и друга општа акта, који се односе на правне прописе наведене у члану 2. став 1. тачка 2. овог споразума;

6. „период осигурања“ значи, у односу на Републику Србију, период за који је плаћен допринос и са њим изједначене периоде према правним прописима Републике Србије и

7. „период пребивалишта у Аустралији током радног века“ значи период дефинисан као такав према правним прописима Аустралије, али не укључује период који се, у складу са чланом 12. овог споразума сматра периодом у коме је лице имало пребивалиште у

Аустралији.

(2) Сваки израз који није дефинисан овим чланом има, уколико контекст не захтева другачије, значење које му припада према правним прописима који се примењују.

Члан 2.

Правни прописи на које се Споразум односи

(1) Овај споразум се примењује на правне прописе који су у примени на дан ступања на снагу овог споразума, као и на све правне прописе који их накнадно мењају, допуњују или замењују:

1. у односу на Аустралију:

1.1. законе који чине правни систем социјалне сигурности у оној мери у којој закони прописују, примењује се или утичу на старосну пензију;

1.2. закон који се односи на гарантоване доприносе за пензијски фонд (који је у време потписивања овог споразума садржан у *Закону о гарантованим доприносима за пензијски фонд (примена), из 1992. године, Закону о наплати гарантованих доприноса за пензијски фонд, из 1992. године и Уредбама о гарантованим доприносима за пензијски фонд (примена), из 1993. године*);

2. у односу на Републику Србију, правне прописе који се односе на пензијско и инвалидско осигурање.

(2) Уколико није другачије предвиђено овим споразумом, овај споразум се не примењује на друге споразуме о социјалној сигурности које стране уговорнице закључе са трећом државом.

(3) Овај споразум се примењује на законе којима се проширују правни прописи страна уговорница на нове категорије корисника само ако се стране уговорнице о томе сагласе, у писменој форми.

Члан 3.

Лица на које се споразум примењује

Овај споразум се примењује на лица која:

1. имају или су имала пребивалиште у Аустралији, или
2. подлежу или су подлежала правним прописима Аустралије; или
3. подлежу или су подлежала правним прописима Републике Србије,

као и на друга лица која своја права изводе од горе наведених лица.

Члан 4.
Једнак третман

Уколико није другачије предвиђено, стране уговорнице третирају равноправно сва лица на која се овај споразум односи у погледу њихових права и обавеза у вези са испуњавањем услова и исплатом давања остварених било непосредном применом правних прописа страна уговорница или на основу овог споразума.

Члан 5.
Извоз давања

(1) Давања која се плаћају на основу овог споразума, исплаћују се лицима и на територији друге стране уговорнице.

(2) У односу на Аустралију, у примени става 1. овог члана, сваки додатни износ, повећање и додатак који се плаћа у складу са одредбама овог споразума, исплатиће се лицу ван Аустралије само за период утврђен одредбама Закона о социјалној сигурности из 1991. године.

(3) У односу на Републику Србију став 1. овог члана се не односи на разлику између утврђеног износа пензије и најнижег износа пензије, уколико је висина утврђене пензије мања од најнижег износа пензије, новчану накнаду за телесно оштећење, новчану накнаду за помоћ и негу другог лица и накнаду погребних трошкова.

ДЕО II
ОДРЕДБЕ О ПРИМЕНИ ПРАВНИХ ПРОПИСА

Члан 6.
Сврха и примена

(1) Сврха овог дела је да обезбеди да послодавци и запослени подлежу правним прописима само једне стране уговорнице, у односу на исти рад.

(2) Овај део се примењује како запослени и послодавац не би подлегали правним прописима обе стране уговорнице у односу на рад запосленог или на новчану накнаду плаћену за тај рад.

Члан 7.
Дипломатски и конзуларни односи

Овај споразум не утиче на одредбе Бечке конвенције о дипломатским односима од 18. априла 1961. године, нити Бечке конвенције о конзуларним односима од 24. априла 1963. године.

Члан 8.
Избегавање двоструке примене правних прописа

(1) Уколико није другачије предвиђено ст. 2, 3. или 5. овог члана, ако запослени ради на територији једне стране уговорнице, послодавац и запослени, у односу на тај рад и на новчану накнаду плаћену за тај рад, подлежу само правним прописима те стране уговорнице.

(2) Ако је запослени:

1. осигуран према правним прописима једне стране уговорнице и
2. пре или након ступања на снагу овог споразума упућен на рад на територију друге стране уговорнице од стране владе прве стране уговорнице, укључујући у својству државног или јавног службеника и
3. ради на територији друге стране уговорнице по основу закљученог радног односа са владом прве стране уговорнице, укључујући у својству државног или јавног службеника и
4. не ради трајно на територији друге стране уговорнице,

послодавац и запослени подлежу само правним прописима прве стране уговорнице у односу на рад који се обавља и на новчану накнаду за тај рад.

(3) Ако је запослени:

1. осигуран према правним прописима једне стране уговорнице и
2. пре или након ступања на снагу овог споразума упућен на рад на територију друге стране уговорнице од стране послодавца који подлеже правним прописима прве стране уговорнице и
3. ради на територији друге стране уговорнице за послодавца или повезано правно лице тог послодавца и
4. не ради трајно на територији друге стране уговорнице и није истекао период од 3 године од дана када је запослени упућен на рад на територију друге стране уговорнице,

послодавац и запослени подлежу само правним прописима прве стране уговорнице у односу на рад који се обавља и на новчану накнаду за тај рад.

(4) За потребе става 3. тачка 3. овог члана правно лице је повезано са послодавцем ако су правно лице и послодавац припадници исте групе у потпуном или већинском власништву.

(5) Ако запослени ради у радном односу код послодавца на броду или авиону у међународном саобраћају, послодавац и запослени у погледу рада који се обавља и новчане накнаде која се исплаћује за тај рад подлежу само правним прописима оне стране уговорнице у којој запослени има пребивалиште.

Члан 9.
Изузеци

Надлежни органи или надлежни носиоци које они одреде могу, у писменој форми, договорити другачију примену одредаба члана 8. овог споразума.

Члан 10.
Потврда о примени правних прописа

Када се правни прописи једне стране уговорнице примењују у складу са неком одредбом овог дела, надлежни орган или надлежни носилац те стране уговорнице издаје, на захтев послодавца, потврду којом се потврђује да запослени подлеже правним прописима те стране уговорнице и наводи период њеног важења.

ДЕО III
ОДРЕДБЕ О ДАВАЊИМА ПРЕМА ПРАВНИМ ПРОПИСИМА АУСТРАЛИЈЕ

Члан 11.
Пребивалиште или присуство у Републици Србији

Када лице, према правним прописима Аустралије или на основу овог споразума испуњава услове за аустралијско давање изузев услова пребивалишта у Аустралији као и присуства у Аустралији на дан подношења захтева за то давање, али:

1. има пребивалиште у Аустралији или у Републици Србији; и
2. присутно је у Аустралији или Републици Србији,

сматра се да то лице, у сврху подношења тог захтева, има пребивалиште у Аустралији и присутно је у Аустралији на тај датум, под условом да има најмање 12 месеци пребивалишта у Аустралији током радног века.

Члан 12.
Сабирање

(1) Када је лице на које се примењује овај споразум поднело захтев за давање према правним прописима Аустралије и навршило:

1. период пребивалишта у Аустралији који је краћи од периода неопходног за испуњење услова за стицање права на то давање према правним прописима Аустралије и
2. период пребивалишта у Аустралији током радног века који је једнак или је дужи од периода утврђеног у складу са ставом 4. овог члана и
3. период осигурања према правним прописима Републике Србије,

онда се тај период осигурања навршен према правним прописима Републике Србије сматра периодом у коме је лице имало пребивалиште у Аустралији само у сврху испуњења услова неопходног минималног периода за то давање, према правним прописима Аустралије.

(2) Ради примене става 1. овог члана, када је лице:

1. имало пребивалиште у Аустралији у непрекидном трајању које је краће од најкраћег непрекидног периода који је неопходан према правним прописима Аустралије за остваривање права на давање и
2. навршило период осигурања према правним прописима Републике Србије у два или више одвојених периода који су укупно једнаки или дужи од најкраћег периода на који се позива тачка 1. овог става,

онда се укупни периоди осигурања навршени према правним прописима Републике Србије сматрају једним непрекидним периодом.

(3) Ради примене овог члана, када се период у коме је лице имало пребивалиште у Аустралији и период осигурања према правним прописима Републике Србије преклапају, тај период преклапања Аустралија узима у обзир само једном, као период пребивалишта у Аустралији.

(4) Најкраћи период пребивалишта у Аустралији током радног века који се узима у обзир у примени става 1. овог члана је период од 12 месеци, од чега најмање 6 месеци мора бити без прекида.

Члан 13. Одређивање износа давања

(1) Узимајући у обзир став 2. овог члана, када се аустралијско давање исплаћује само на основу овог споразума лицу које је ван Аустралије, висина давања утврђује се:

1. обрачунавањем прихода тог лица према правним прописима Аустралије, укључујући сва давања која се исплаћују према правним прописима Републике Србије на која то лице или његов партнер имају право,
2. применом на највиши износ аустралијског давања одговарајуће стопе обрачуна утврђене правним прописима Аустралије, при чему се износ прихода тог лица обрачунава сагласно тачки 1. овог става и
3. утврђивањем пропорционалног износа, множењем износа давања обрачунатог сагласно тачки 2. овог става са периодом пребивалишта у Аустралији током радног века тог лица (до максимума од 540 месеци) и дељењем са 540 месеци (45 година).

(2) Став 1. овог члана се и даље примењује током 26 седмица у случају када лице привремено дође у Аустралију.

(3) Узимајући у обзир став 4. овог члана, када се аустралијско давање исплаћује само на основу овог споразума лицу које је у Аустралији, висина давања утврђује се:

1. обрачунавањем прихода тог лица према правним прописима Аустралије, при чему се не узимају у обзир давања остварена према правним прописима Републике Србије на која то лице или његов партнер имају право и
2. одузимањем износа тог давања оствареног према правним прописима Републике Србије на које то лице има право од максималне висине аустралијског давања и
3. применом на преостали износ давања које је лице остварило сагласно ставу 3. тачка 2. овог члана одговарајуће стопе обрачуна утврђене правним прописима Аустралије, при чему се износ прихода које је лице остварило обрачунава сагласно тачки 1. овог става.

(4) Став 3. овог члана се и даље примењује када лице привремено оде из Аустралије за период утврђен *Законом о социјалној сигурности* из 1991. године пре ког је пензија била предмет пропорционалности.

(5) Када један од партнера (брачни или ванбрачни) или оба партнера имају право на давање или давања према правним прописима Републике Србије, сваки од њих се сматра, приликом примене овог члана и правних прописа Аустралије, корисником једне половине износа тог давања или једне половине укупног износа тих давања, према датом случају.

(6) Ради примене ст. 1. и 2. овог члана износ додатног давања за дете је нула.

ДЕО IV ОДРЕДБЕ О ДАВАЊИМА ПРЕМА ПРАВНИМ ПРОПИСИМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 14. Сабирање

(1) Када је лице на које се примењује овај споразум поднело захтев за давање према правним прописима Републике Србије и навршило:

1. период осигурања према правним прописима Републике Србије који је краћи од периода потребног за испуњење услова за стицање права на то давање према правним прописима Републике Србије и
2. период пребивалишта у Аустралији током радног века,

онда се тај период пребивалишта у Аустралији током радног века сматра периодом осигурања навршеним према правним прописима Републике Србије само за сврху испуњавања услова минималног периода потребног за то давање, како је утврђено правним прописима Републике Србије.

(2) За потребе овог члана, када се период осигурања навршен према правним прописима Републике Србије и период пребивалишта у Аустралији током радног века

преклапају, тај период преклапања Република Србија узима у обзир само једном као период осигурања навршен према правним прописима Републике Србије.

(3) Најкраћи период осигурања навршен према правним прописима Републике Србије који се узима у обзир за потребе става 1. овог члана је период од 12 месеци.

Члан 15. **Одређивање износа давања**

(1) Ако право на давање постоји према правним прописима Републике Србије без примене одредаба члана 14. овог споразума, износ давања се одређује искључиво према правним прописима Републике Србије.

(2) Ако се право на давање утврђује искључиво уз примену одредаба члана 14. овог споразума, надлежни носилац Републике Србије:

1. израчунава теоријски износ давања који би припадао да је укупан период који је навршен према правним прописима Републике Србије и правним прописима Аустралије, навршен искључиво према правним прописима Републике Србије и
2. на основу тог теоријског износа, одређује стварни износ давања које се исплаћује, сразмерно односу између периода навршеног према правним прописима Републике Србије и укупног периода навршеног према правним прописима Републике Србије и правним прописима Аустралије.

ДЕО V **ОСТАЛЕ И АДМИНИСТРАТИВНЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 16. **Подношење докумената**

(1) Захтев, обавештење или жалба у вези са давањем које се исплаћује на основу овог споразума или по другом основу, може се поднети на територији било које стране уговорнице у складу са Административним договором закљученим у складу са чланом 19. овог споразума.

(2) Датум подношења захтева, обавештења или жалбе из става 1. овог члана надлежном носиоцу једне стране уговорнице сматра се датумом подношења датог документа надлежном носиоцу друге стране уговорнице. Надлежни носилац коме су тај захтев, обавештење или жалба поднети, без одлагања исте упућује надлежном носиоцу друге стране уговорнице.

(3) Свако изузеће од плаћања такса у вези са потврдама и документима које се подносе надлежном органу или надлежном носиоцу једне стране уговорнице примењује се на потврде и документа који се, ради примене овога споразума, подносе надлежном органу или надлежном носиоцу друге стране уговорнице. Потврде и документа који се издају

ради примене овога споразума изузети су од оверавања од стране дипломатских или конзуларних представништава.

Члан 17. Исплата давања

(1) Надлежни носилац сваке стране уговорнице је дужан да исплати давања на основу овог споразума директно лицима која су то право остварила, а која имају пребивалиште на територији друге стране уговорнице, у конвертибилној валути.

(2) Страна уговорница која уведе законска или административна ограничења на трансфер средстава ван своје територије дужна је да, што пре је могуће, примени мере како би гарантовала права на исплату и трансфер давања остварених у складу са својим правним прописима или на основу овог споразума. Ове мере се примењују ретроактивно до момента када је ограничење уведено.

(3) Стране уговорнице исплаћују давања без одбијања државних административних трошкова и трошкова на име обраде.

Члан 18. Размена информација и међусобна помоћ

(1) Надлежни органи и надлежни носиоци одговорни за примену овог споразума су дужни да, у мери у којој то дозвољавају правни прописи које они примењују:

1. достављају једни другима све информације неопходне за примену овог споразума или за потребе њихових правних прописа из области социјалне сигурности;
2. пружају помоћ једни другима, укључујући међусобно достављање свих неопходних информација, у вези са одређивањем или исплатом давања у складу са овим споразумом или правним прописима на које се овај споразум односи као да се ради о примени њихових сопствених правних прописа и
3. једни другима достављају, у најкраћем року, све информације о мерама које предузимају у циљу примене овог споразума или о изменама њихових правних прописа уколико оне утичу на примену овог споразума.

(2) Помоћ из става 1. овог члана пружа се бесплатно према одредбама Административног договора закљученог у складу са чланом 19. овог споразума.

(3) Ако надлежни носилац једне стране уговорнице захтева да се подносилац захтева или корисник који има пребивалиште на територији друге стране уговорнице подвргне медицинском прегледу, надлежни носилац друге стране уговорнице, на захтев надлежног носиоца прве стране уговорнице, предузима мере за обављање тог прегледа. Уколико се медицински преглед обавља искључиво на захтев надлежног носиоца једне стране уговорнице, тај надлежни носилац надокнађује надлежном носиоцу друге стране уговорнице трошкове прегледа. Међутим, уколико се медицински преглед обавља за

потребе оба надлежна носиоца, трошкови се не надокнађују.

(4) Сви подаци о личности које надлежни орган или надлежни носилац једне стране уговорнице, у складу са одредбама овог споразума, доставља надлежном органу или надлежном носиоцу друге стране уговорнице су поверљиви и могу се користити само за примену овог споразума и правних прописа на које се овај споразум односи, изузев ако националним законодавством није другачије предвиђено.

(5) Одредбе ст. 1. и 4. овог члана не могу се тумачити тако да се надлежном органу или надлежном носиоцу стране уговорнице прописује обавеза да:

1. примењује административне мере које су у супротности са правним прописима или административном праксом било које стране уговорнице или
2. доставља информације које се обично не могу прибавити према правним прописима или сагласно уобичајеној административној пракси стране уговорнице.

(6) Приликом примене овог споразума, надлежни органи и надлежни носиоци могу међусобно да комуницирају на неком од службених језика страна уговорница.

(7) Документа поднета надлежном органу или надлежном носиоцу стране уговорнице не могу се одбити само због тога што су написани на службеном језику друге стране уговорнице.

(8) Надлежни носиоци страна уговорница међусобно достављају, према утврђеном распореду и форми, релевантне информације којима располажу као што су: датум смрти, промена адресе, промена брачног или ванбрачног статуса, промена износа давања за кориснике.

Члан 19.

Административни договор

(1) Надлежни органи страна уговорница Административним договором утврђују мере неопходне за примену овог споразума.

(2) Надлежни органи, у циљу лакше примене овог споразума, одређују органе за везу.

Члан 20.

Размена статистичких података

Надлежни органи или надлежни носиоци страна уговорница размењују годишње статистичке податке о исплаћеним износима давања оствареним у складу са овим споразумом. Ти статистички подаци укључују број корисника и укупни износ исплаћених давања и достављају се у договореној форми.

Члан 21.
Решавање спорова

Надлежни органи страна уговорница, у мери у којој је то могуће, решавају све потешкоће које настану у тумачењу или примени овог споразума у складу са његовим духом и основним начелима.

Члан 22.
Ревизија споразума

Када страна уговорница затражи од друге да се састану ради ревизије овог споразума, стране уговорнице се, у ту сврху, састају најкасније шест месеци од достављања таквог захтева. Уколико стране уговорнице не договоре другачије, састанак се одржава на територији стране уговорнице којој је захтев упућен.

ДЕО VI
ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.
Прелазне одредбе

(1) На основу овог споразума се не могу утврђивати права на давања за период пре његовог ступања на снагу.

(2) Ако овим споразумом није другачије предвиђено, приликом утврђивања права на давање сагласно овом споразуму, узимају се у обзир периоди пребивалишта у Аустралији, периоди пребивалишта у Аустралији током радног века и периоди осигурања у Републици Србији који су навршени пре ступања на снагу овог споразума.

(3) Овај споразум се не примењује на периоде осигурања који су намирени исплатом једнократног износа или повраћајем доприноса.

(4) Члан 8. ст. 2. и 3. примењују се од дана ступања на снагу овог споразума, чак и ако је послодавац свог запосленог упутио на рад пре овог датума. У ту сврху, сматра се да период упућивања почиње на дан ступања на снагу овог споразума.

Члан 24.
Ступање на снагу

Овај споразум ступа на снагу првог дана трећег месеца након месеца у коме су стране уговорнице, дипломатским путем, размениле ноте којима се међусобно обавештавају да су завршене све процедуре неопходне за његово ступање на снагу.

Члан 25.
Важење и отказивање

(1) Подложно одредбама става 2. овог члана, овај споразум остаје на снази на неодређено време или до истека 12 месеци од дана када једна од страна уговорница прими од друге стране уговорнице, дипломатским путем, ноту којом је обавештава о отказивању овог споразума.

(2) У случају отказивања, овај споразум наставља да се примењује на сва лица која:

1. на дан престанка важења споразума примају давања или
2. су пре датума престанка важења поднела захтеве и имала би право на давања на основу овог споразума или
3. непосредно пре датума престанка важења подлежу само правним прописима једне стране уговорнице на основу члана 8. ст. 2. или 3. овог споразума, под условом да тај запослени и даље задовољава критеријуме тог члана.

У потврду наведеног долепотписани, прописно овлашћени од стране својих влада, потписали су овај споразум.

Сачињено у, дана20... године, у по два оригинална примерка на енглеском језику и српском језику, при чему су оба текста једнако веродостојна.

ЗА АУСТРАЛИЈУ

ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ